

7.11 MENJANJE KARAKTERISTIKA POLJA I POTPOLJA

Neke karakteristike polja i potpolja mogu se promeniti na nivou biblioteke. Za menjanje karakteristika potrebna nam je privilegija CAT_EDITTYPE koju dobija osoba koja je odgovorna za katalogizaciju u biblioteci. Promenjene karakteristike postaju važeće tek kada se katalogizatori iz biblioteke ponovo prijave u COBISS3.

Karakteristike polja, odnosno potpolja, moramo odrediti za svaku masku za unos posebno. Neke karakteristike odnose se na celo polje, a druge opet na određena potpolja.

Poljima možemo menjati sledeće karakteristike:

- podrazumevane vrednosti indikatora (ako su indikatori definisani)
- broj ponavljanja polja u masci (ako je polje ponovljivo)

Slika 7.11-1: Prozor Karakteristike polja

Postupak

1. Izaberemo metodu **Podešavanja / Odredi karakteristike polja**.
Otvora se prozor **Karakteristike polja**.
2. Kod "Maska" izaberemo masku za unos.
3. Kod "Polje" izaberemo polje kojem ćemo odrediti karakteristike.
4. Kod "Broj polja" možemo odrediti koliko puta to polje treba da se pojavi u masci (ako je polje ponovljivo).

Upozorenje:

Ako želimo da odredimo broj polja u masci za polje koje u masci još ne postoji, najpre treba promeniti stepen obaveznosti bar za jedno od potpolja tog polja (v. postupak o menjanju karakteristika potpolja u nastavku).

5. Podrazumevanu vrednost indikatora (ili oba indikatora) menjamo tako što u padajućem spisku izaberemo novu vrednost.
6. Podatke pohranimo klikom na dugme **Pohrani**.
7. Prozor zatvaramo klikom na dugme **Izlaz**.

Potpoljima možemo menjati sledeće karakteristike:

- stepen obaveznosti
- najveću dužinu unosa
- broj ponavljanja određenog potpolja u masci za unos
- obavezni unos po šifrniku
- izborni unos po šifrniku
- pomoć prilikom unosa pomoću šifrnika

Upozorenje:

Neke karakteristike, koje su definisane globalno, ne mogu se menjati. Na primer, za potpolje 001c – Bibliografski nivo ne možemo promeniti ni dužinu, ni stepen obaveznosti.

Slika 7.11-2: Prozor Karakteristike potpolja

Postupak

1. Izaberemo metodu **Podešavanja / Odredi karakteristike potpolja**.
Otvara se prozor **Karakteristike potpolja**.
2. Kod "Maska" izaberemo masku za unos.

3. Kod "Polje" izaberemo polje kojem pripada potpolje.
4. Kod "Potpolje" izaberemo potpolje kojem ćemo odrediti karakteristike.
5. Kod "Stepen obaveznosti" navedena je vrednost stepena obaveznosti izabranog potpolja.

Stepen obaveznosti može biti od 0, 1 ili 7. Globalno su definisani sledeći stepeni obaveznosti:

- **Stepen 1:** potpolje je u masci i obavezno je (ako je potpolje obavezno na nivou sistema, stepen se ne može promeniti).
- **Stepen 7:** potpolje je u masci i nije obavezno.
- **Stepen 0:** potpolje nije u masci, ali se u nju može dodati.

Najčešće menjamo stepen obaveznosti kod potpolja koja želimo da uključimo ili isključimo iz maske za unos (npr. kod određenog potpolja promenimo stepen obaveznosti sa 0 na 7 i tako da uključimo u masku za unos, a kod drugog potpolja stepen obaveznosti 7 promenimo na 0 i tako ga isključimo iz maske za unos).

6. Kod "Dužina" odredimo maksimalnu dužinu unosa u izabrano potpolje, ako ona nije ograničena na nivou sistema. Ako podatak ne postoji, to znači da dužina nije ograničena.
7. Kod "Broj potpolja" možemo odrediti koliko puta to potpolje treba da se pojavi u masci (ako je potpolje ponovljivo).

Primer:

Ako odredimo karakteristike potpolja *610a – Predmetna odrednica* u masci za unos M i kod "Broj potpolja" upišemo 4 to znači da se prilikom ulaska u izabranu masku za unos u polju 610 kreiraju 4 prazna potpolja a.

8. Kod "Šifrniki" izaberemo unapred definisani šifrniki koji treba da važi za izabrano potpolje. Na raspolaganju su svi lokalni šifrnici, a takođe i neki globalni.
9. Ako označimo okvir za aktiviranje kod "Obavezni unos", unos u potpolje biće moguć samo iz šifrnika, a u suprotnom bi u potpolje mogli uneti i proizvoljne podatke.
10. Ako označimo okvir za aktiviranje kod "Pomoć prilikom unosa", unos u potpolje odvijaće se tako što ćemo ukucati ili izabrati kod iz šifrnika, a u potpolje će se, umesto koda, upisati značenje koda.
11. Podatke pohranimo klikom na dugme **Pohrani**.
12. Prozor zatvaramo klikom na dugme **Izlaz**.